

CHRISTIAN-ETHICAL MEASUREMENT OF HAPPINESS

OHIRKO Oleh

In Happiness And Contemporary Society : Conference Proceedings Volume (Lviv, March, 20-21, 2020). Lviv: SPOLOM, 2020. P. 181-184.

ISBN 978-966-919-593-7

ХРИСТІЯНСЬКО-ЕТИЧНИЙ ВИМІР ЩАСТЯ

ОГІРКО Олег

// *Щастя та сучасне суспільство* : збірник матеріалів міжнародної наукової конференції (Львів, 20-21 березня 2020 р.). – Львів: СПОЛОМ, 2020. – С. 181-184.

ISBN 978-966-919-593-7

OHIRKO Oleh

Doctor of Philosophy, Associate Professor
Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies
(Lviv, Ukraine)

CHRISTIAN-ETHICAL MEASUREMENT OF HAPPINESS

ОГІРКО Олег

доктор філософії, доцент
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій
імені Степана Гжицького (м. Львів, Україна)

ХРИСТИАНСЬКО-ЕТИЧНИЙ ВИМІР ЩАСТЯ

Happiness is a condition of a person, characterized by the experiences of inner satisfaction with one's being, the completeness and meaningfulness of one's life, the correspondence to one's vital goals and dreams. Man's desire for happiness is directly related to the meaning of life. The Christian meaning of the meaning of life is that a person created in the image and likeness of God is called to know, love his Creator, and serve Him through knowing others, loving them, and serving them. Happiness is to live in harmony with your conscience.

Happiness is personal, social and metaphysical. The happiness of man in God and through God, who is the Fullness. Only the one who is able to give more than to give can be happy. The meaning of happiness is best revealed by Jesus Christ as the teacher and savior of mankind, the author and founder of Christian ethics in His Sermon on the Mount. The Beatitudes urges everyone to live in the consciousness that life without God is impossible.

The Beatitudes of Christ is the way to true, eternal happiness.

Щастя – це стан людини, для якого характерні переживання внутрішнього задоволення власним буттям, повноти і осмисленості свого життя, відповідності досягнутого життєво значущим цілям і мріям.

Прагнення людини до щастя безпосередньо пов'язане із сенсом життя. Уявлення про сенс життя, сформовані науковим світоглядом, не дають готових рецептів щодо того, “як жити”, не можуть передбачити всі зміни життєвого шляху особистості, неповторні риси її характеру, задатків, розуму, волі, не сприяють точному вимірюванню оптимального співвідношення індивідуальних можливостей і домагань. Громадське і власне життя в діяльності людини взаємопов'язані і взаємодоповнюють одне одного. Сенс життя визначає не певний ізольований аспект, а їх загальну спрямованість, яка полягає в принципах і нормах моралі. Християнський зміст сенсу життя полягає в тому, що людина, створена на образ і подобу Божу, покликана пізнавати, любити Свого Творця і служити Йому через пізнання інших людей, любов до них і служіння їм.

Щастя – це природний нахил людини. Все, що ми бажаємо, бажаємо тому, що хочемо бути щасливими. Не можна сказати, що людина доходить до досконалого щастя (блаженства) у цьому житті. Людина безмежно себе перевищує

і не може стати такою, як хоче. Людина прагне абсолютного щастя, яке не виходить з речей цього світу, що не є абсолютні.

Етимологія слова щастя – “соу – частіє”, – бути співучасником Божого життя. Щастя – це жити в згоді зі своєю совістю, тобто з надприродним голосом Божим в душі людини, який закликає людину чинити добро та остерігатися зла.

Щастя є особисте, суспільне і метафізичне (понадчуттєве, вічне). Щастя людини у Бозі і через Бога, Який є Повнотою. Святий Августин писав: “Створив Ти мене Господи для Себе, але не спокійне моє серце поки не спочине у Тобі”. Щастя як мета і як наслідок. Є дві основні теорії щастя. Згідно з першою – щастя людини залежить від неї самої, а друга теорія – щастя людини перебуває в прямій залежності від кількості сприятливих і приємних життєвих ситуацій. Люди відчувають себе щасливими, якщо їм вдається розв’язати внутрішні конфлікти і тою чи іншою мірою досягнути відчуття значущості своєї особи. Щасливим може бути лише той, хто здатний віддавати більше, ніж брати. Щастя – це такий внутрішній стан людини, який відповідає найбільшій внутрішній задоволеності умовами свого буття, повноті й осмисленості життя, здійсненню свого людського призначення. Щастя людини залежить від обставин, умов, а також самої людини. Воно залежить від стосунків у сім’ї, на роботі із співробітниками, від праці і професії. Щастя людини залежить від її здоров’я. “Щастя полягає не в тому, щоб багато мати, а в тому, щоб вдовольнитися малим” (М. Блессінгтон). “Щасливий не той, кого інші вважають щасливим, а той, хто сам себе таким вважає” (Сенека). “*Vonum perfectum intellectualis naturae*” – “Під щастям розуміється досконале благо розумової природи” (св. Тома Аквінський). “Будеш шукати щастя тут, на землі – не побачиш його ні на землі, ні на небі. Будеш шукати щастя на небі, будеш щасливим і тут, і там”. Робити добро – це розсіювати по світі радість, робити щасливими і себе, і своїх ближніх [1].

Щастя – це задоволення (*Felicità*), яке відчувається, як моральне діло і має успіх, тобто виходить добрий і конкретний результат (згідно І. Канта). Щастя є станом доброго самопочуття. Воно пов’язується з афективними процесами. Щастя виявляє зв’язки із зовнішніми і неконтрольованими обставинами.

Часто люди думають, що можна стати щасливим, отримавши якесь задоволення.

Але задоволення не дорівнює щастю, іноді після задоволення залишається порожнеча. Як шукати за правдивим щастям? А щастя насправді – на горі блаженств: осягнути ті блаженства, про які говорив Ісус Христос. Блаженність як повнота щастя.

Христос як найкращий вчитель людства, автор і засновник християнської етики навчає всіх у Своїй Нагірній проповіді (Мт. 5.1-12), що є найвищою цінністю і законом небесного Царства. Христові Блаженства є етикою Нового Завіту, етикою серця. Блаженства не є Заповідями, а творять християнський світогляд, який дає людині повноту щастя.

Блаженні вбогі духом – це ті, що усвідомили єдиний скарб людини – любов Бога і єдність з ним. Особа, що убога духом: любить безмірно і щедро дарує; не полягає на свої сили, а повністю на Бога; готова брати менше для себе, щоб було більше для інших; настільки віддалена від свого матеріального добра, що може його віддавати іншим; покірна – без претензій; скромна – без фальшу; розуміє, що

без Бога ми нічого не варті та нічого не вдіємо; знає, що все, що ми є і все, що ми маємо, належить до Бога [1]. Бути вбогим духом – це бути вільним, вільним від усіх тимчасових і матеріальних речей. Людина, яка не покладається на багатство, що є її запевненням майбутнього, є убогою духом. Господь дав нам багато засобів, якими можемо користуватись. Але вони не є самоціллю. Ми приходимо на світ без нічого – і йдемо з нього без нічого. І щораз прагнучи більше і більше, ми втрачаємо найголовніше.

Блаженні лагідні, покірні – це ті, що: терпеливо переживають невдачі – не гніваються на Бога; терплять незлагоди без злості на інших; служать і не чекають коли хтось послужить їм; не вимагають мати усе “по своєму”; не вимагають усе для себе. Бути лагідним, тихим – це вміти висловлювати свої почуття та емоції правильно – спокійно із гідністю Божої дитини. Віднайти у собі лагідність і спокій, щоби так ставитись до ближніх.

Блаженні плачучі – це ті, сльози співчуття яких приводять до розуміння власної немочі та розтоплюють кригу гордині і самодостатності. Особа засмучена, плачуча: переносить біль, терпить задля того, що світ неправий; має спокійне наставлення до життя – приймає страждання, не осуджуючи інших; свідомо добра і зла, що її оточує, але бачить можливість здобуття добра і вірить у цю можливість, майбутність, а також розуміє, чому його важко здобути [1]. Християнство – це не тільки усмішки. Смуток також присутній в людському житті і це також нормальне пережиття, нормальна емоція. Ми переживаємо біль, втрати, нормально посумувати, деколи поплакати. Цей час проходить. Бути християнином – це бути щирим, не надягати маску радості, коли насправді сумно, коли померла близька людина. Деколи людина, виплакуючи сльози, зцілюється.

Блаженні спрагли справедливості – це ті, що постійно шукають правди, шукають Бога і відкривають Його у світі та в інших людях. Голодні та спрагли справедливості люди: намагаються виконати волю Божу і шукають справедливості так само завзято, як голодні шукають їжі; розуміють потреби інших і намагаються жити справедливо; захищають друзів, коли їх несправедливо трактують; постійно шукають правду. Якщо людина справді шукає правди – матиме насичення. Що таке залежності? Це обман, фальшивка, щоби отримати те, що хоче, тут і зараз. Сєнс життя – дуже важлива річ. За щоденними гонками ми не бачимо, а куди ж ідемо? Не бачимо усмішок наших рідних. Задумайтесь, для чого ми робимо те, що робимо. Чи роблять наші справи нас щасливими?

Блаженні милосердні – це ті, котрі вміють вибачати своїм ближнім. Милосердні (милостиві) є: співчутливі; пробачають та розуміють інших; пробачають та забувають, коли інші ображають їх; не гніваються з друзями. Бути милого серця – щиро бажати іншому добра, а не обговорювати. Хоча й сьогодні спілкування дуже мало: сусіди живуть поруч, а не знають одне одного. Милосердя – вміти давати і вміти прощати. Усі ми – не без гріха. Прощення – це чудовий засіб, який скріплює, навіть ті стосунки, які здаються розбитими. В японській традиції розбите горнятко спаюють золотом. Прощення і є тим золотом, яке робить наші стосунки лише кращими і міцнішими.

Блаженні чисті серцем – це ті, що не мають лукавих помислів і можуть дивитися на світ Божими очима. Особа, яка має чисте серце: відноситься ласкаво, з повагою супроти друзів і противників; не заохочує інших робити шкоди; слухає і

не осуджує; любить і жертвує, не звертаючи уваги на себе; є скромна; пізнає свої здібності, поважає їх і ними виконує волю Божу; не принижує інших; трактує своє й інших тіло, думки, емоції і віру з повагою; має силу протистояти рекламі, яка принижує людську гідність; не порівнює людей до сучасного ідеалу; бачить ближніх так, як Бог їх бачить – бачить добро, прощає зло; свідомо Божої присутності у своєму житті; намагається робити добро і уникати зло [1]. Бути чистим, відкрити, відвертим – без масок. Наше життя сьогодні подібне на маскарад масок: ця для дітей, дружини, керівника, друзів, колег. Маска ніколи не закриває очей. Які би ми маски не одягали – слід дивитись одне одному в очі. Це те, що нам так потрібно, і про що ми так часто забуваємо. Пильнуй своє серце – заглянь, а що там всередині? Без чистого серця немає любові, в якій ми єднаємось одні з одними.

Блаженні миротворці – це ті, що мають мир у своєму серці і можуть дарувати його іншим. Миротворці – це ті, що: уникають чвар і намагаються помирити ворогів; співпрацюють з іншими. Мир – це найперший дар воскреслого Христа. Коли людина перестає воювати сама з собою, починає любити себе і бачити прекрасне в собі – вона має мир і може ним ділитись. Миру потребують наші сім'ї, бо у сімейних війнах ніколи немає переможців. Краще взятися за руки і повторити: Ти мені не ворог!

Блаженні переслідувані за правду – це ті, що проходять найбільші випробування заради Христа, заради Божих прав людини. Переслідувані за правду – це люди, котрі: захищають те, в що вони вірять, навіть, якщо вони будуть відкинені, висміяні, принижені і зазнають злиднів; живуть згідно своїх принципів і знають, як відрізнити легкі відповіді від правильних відповідей.

Блаженства закликають кожного жити у свідомості, що життя без Бога є неможливим, а тому пропонують: надмірно не прив'язуватися до матеріальних благ; бути смиренними, тихими, покірними, лагідними, скромними; йти в житті середньою дорогою, визнаючи свою грішність, внутрішньо оплакуючи свої гріхи, якими зневажаємо Бога і ближніх; прагнути жити в милосерді, чистоті серця, в мирі з Богом, ближніми і самим собою; бути голодними і спраглими правди і справедливості, не лякаючись переслідувань, гонінь, зневажань та обмовлянь [1]. Христос акцентував “золоте” правило етики: “Все, отже, що бажали б ви, щоб люди вам чинили, те ви чиніть їм” (Мт. 7.12).

Христос навчав блаженств і в іншій формі: “Горе вам, багатим, бо ви одержали втіху вашу. Горе вам, що ситі нині, бо будете голодувати. Горе вам, що смієтеся нині, бо будете ридати й сумувати. Горе вам, коли про вас усі люди будуть добре говорити. Так само бо батьки їхні поводитися з ложними пророками. А вам, що слухаєте, кажу: Любіть ворогів ваших, добро чиніть тим, які вас ненавидять, благословляйте тих, які вас проклинають, моліться за тих, що вас зневажають. Тому, хто б'є тебе в одну щоку, підстав і другу; хто ж бере в тебе свиту, не борони й одежі. Дай кожному, хто тебе просить; хто бере щось твоє, не допоминайся” (Лк. 6.24-30).

Блаженства Христові – це дороговказ до правдивого, вічного щастя.

ЛІТЕРАТУРА

1. Огірко О.В. Християнська етика: Навчальний посібник. – Острог: Національний університет “Острозька академія”, Суми, В-во “Ярославна”, 2012. – 326 с.
2. Святе Письмо Старого та Нового Завіту.